

คำนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาอย่างมโหฬาร ตั้งแต่เรื่องของการปฏิรูปการเรียนรู้ ระบบการศึกษา โครงสร้างการบริหารและจัดการศึกษา รวมตลอดไปจนปฏิรูปครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 54 บัญญัติว่า ให้มีองค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูใหม่ ให้กำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานของรัฐในระดับสถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา และให้กระจายการบริหารงานบุคคลสู่สถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา และนอกจากนั้น มาตรา 55 ได้บัญญัติให้อัตราข้าราชการครูมีบัญชีเงินเดือนเป็นการเฉพาะแยกจากบัญชีเงินเดือนของข้าราชการพลเรือนที่อนุโลมให้อยู่ในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้จึงเห็นว่าการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูใหม่ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติจะมีการเปลี่ยนไปหลายประการ ซึ่งนอกจากจะต้องแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ.2523 ที่ใช้อยู่ในเวลานี้แล้ว จะต้องปรับปรุงกฎ ก.ค. หลักเกณฑ์และวิธีการในการบริหารงานบุคคลในประการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกันด้วย

โดยที่ระบบตำแหน่งเป็นระบบพื้นฐานในการบริหารงานบุคคล และจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงระบบตำแหน่งของข้าราชการครูทั้งระบบก็ว่าได้ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาหาแนวทางในการที่จะปรับปรุงกฎ ก.ค. หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติการบริหารงานบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งไว้ เพื่อรองรับการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้ โดยผู้เขียนได้รับมอบหมายจากสำนักงาน ก.ค. ให้ศึกษาและจัดทำเอกสารกรอบแนวคิด (Concept Paper) เกี่ยวกับระบบตำแหน่งข้าราชการครู เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดระบบตำแหน่งของข้าราชการครู อันเป็นพื้นฐานในการบริหารงานบุคคลพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

ในการนำเสนอกรอบแนวคิดเกี่ยวกับระบบตำแหน่งข้าราชการครูในเอกสารเล่มนี้ ผู้เขียนได้ยึดถือแนวตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการบริหารและจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามมาตรา 54 และมาตรา 55 ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น และโดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูฉบับใหม่ยังไม่ได้ผ่านสภา แนวคิดและหลักการบริหารงานบุคคลตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวยังไม่ยุติ ผู้เขียนจึงยึดถือแนวคิดที่มาจากประสบการณ์และความเชื่อของผู้เขียนเป็นหลักในการนำเสนอในที่นี้ สำหรับการนำเสนอเรื่องของระบบตำแหน่งของข้าราชการครู ในเอกสารเล่มนี้ จะดำเนินการตามข้อตกลงกับสำนักงาน ก.ค. ในเบื้องต้นคือ กำหนดการนำเสนอออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ว่าด้วยเรื่องของความเป็นมา วัตถุประสงค์ ขอบข่ายของการศึกษา วิธีการศึกษาและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา ตอนที่ 2 ว่าด้วย

(2)

ระบบตำแหน่งของข้าราชการครู ตอนที่ 3 ว่าด้วยระบบตำแหน่งของข้าราชการครู ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ.2523 ตอนที่ 4 ว่าด้วยกรอบแนวคิดเกี่ยวกับระบบตำแหน่งของข้าราชการครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ ตอนที่ 5 ว่าด้วยข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบตำแหน่งของข้าราชการครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งสายงานหลักของตำแหน่งข้าราชการครู และการจำแนกตำแหน่งข้าราชการครูในส่วนที่เป็นตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น

อย่างไรก็ตาม ในเอกสารเล่มนี้ผู้เขียนมีข้อเสนอได้มากนัก เพราะเป็นการนำเสนอกรอบแนวคิด (CONCEPT) เท่านั้น ส่วนในรายละเอียด เช่น เรื่องของมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง เกณฑ์ในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง รวมทั้งเกณฑ์ในการประเมินบุคคลกรณีต่างๆ นั้น เป็นรายละเอียดที่จะต้องศึกษาวิเคราะห์แต่ละกรณีโดยละเอียด ซึ่งจำเป็นจะต้องมอบหมายให้เจ้าหน้าที่หรือผู้เชี่ยวชาญศึกษาในแนวลึกต่อไป

สำราญ ถาวรายุสม์

กุมภาพันธ์ 2544